

Leer alles over
de haai en word
een expert!

HAAIEN

SPREEKBEURT

Hallo!

Wat leuk dat jij je presentatie over haaien gaat doen. Wij gaan je alles vertellen wat je moet weten. Heb jij nog een vraag over haaien of andere wilde dieren? Mail ons dan jouw vraag! Onze natuurbeschermers zitten klaar om jouw vraag te beantwoorden. Wie weet zie je het antwoord terug op Instagram @wwfrangers of in een van onze magazines.

Psst...

Een spreekbeurt geven kan best spannend zijn. Gelukkig hebben wij een aantal spreekbeurttips zodat je goed voorbereid bent!

Klik hier

INHOUDSOPGAVE

- 1. Over WWF**
- 2. Info over haaien**
- 3. Soorten haaien**
- 4. Haaien in gevaar**
- 5. Haaien quiz**
- 6. Word een Ranger**

Klik op de inhoud om naar de juiste pagina te gaan.

OVER HET WERELD NATUUR FONDS

Veel mensen over de hele wereld kennen de naam en het pandalogo van het Wereld Natuur Fonds. Toch zullen heel wat minder mensen weten wat WWF nu precies is. En vooral: wat WWF precies doet. Wij leggen het aan je uit.

Het belangrijkste doel van het Wereld Natuur Fonds is het behoud van de wereldnatuur. WWF heeft daarom 35 grote gebieden gekozen die als eerste beschermd moeten worden, zoals het Amazonegebied met regenwouden, het noordpoolgebied met toendra's en de koraaldriehoek in de Indische en Grote Oceaan met koraalriffen.

Ook richt WWF zich op bepaalde plant- en diersoorten. Soorten die een belangrijke rol in de natuur hebben, zoals koralen, haaien en cactussen. Maar ook dieren die gevaar lopen om uit te sterven door stroperij, zoals olifanten en neushoorns.

Het beschermen van die soorten heeft veel te maken met het beschermen van een natuurgebied. Wilde planten en dieren hebben het gebied namelijk nodig. Om de dieren en de planten te beschermen is het belangrijk om wereldwijde bedreigingen van de natuur aan te pakken. Daarom zet WWF zich in tegen uitstoot van broeikasgassen, plasticvervuiling, ontbossing en slechte landbouw en visserij.

Dit team onderzoekt het aantal tijgerhaaien.

Ambassadeur Niek Roozen legt in deze video precies uit wat het Wereld Natuur Fonds allemaal doet!

INFO OVER HAAIEN

500 SOORTEN

Er zijn wel 500 verschillende soorten haaien en daar houdt het ook niet bij op. Ieder jaar worden er namelijk nieuwe haaiensoorten ontdekt die nog niet bekend waren. In het Nederlandse deel van de Noordzee zwemmen er ook haaien, zoals de doornhaai.

NIET ZO GEVAARLIJK

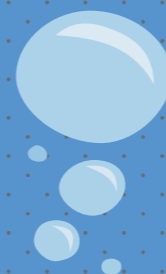
Veel mensen denken dat haaien gevaarlijk zijn, maar dat valt reuze mee. Van maar tien soorten is bekend dat ze wel eens mensen aanvallen. De kans dat een haai je aan de kust aanvalt is gelukkig heel erg klein. Vaak is dat ook een foutje van de haai, bijvoorbeeld omdat hij een surfer aanziet voor een zeeleeuw. Per jaar worden er wereldwijd tussen de één en dertien mensen door haaien gedood. Maar er sterven meer mensen door honden, bijen of door de bliksem.

KRAAKBEEN

Samen met de roggen zijn haaien kraakbeenvissen. Dat betekent dat hun hele skelet van kraakbeen is: hetzelfde spul dat onze oorschelpen stevig maakt. Net zoals je oor is het kraakbeen van het skelet ook makkelijk te buigen. Op het land zou een kraakbeenskelet niet sterk genoeg zijn om het gewicht van een groot dier zoals haaien te dragen, maar onder water kan dit wel!

ZOET OF ZOUT?

Sommige haaien leven zelfs hun hele leven in zoet water, zoals de stierhaai in de Amazone. Toch komen bijna alle haaien voor in de zee, waarvan de meeste in de open zee. Ze kunnen daar enorme afstanden afleggen. Andere haaien, vooral jonge dieren, blijven graag dicht bij de kust in ondiepe wateren. Er zijn zelfs haaien die alleen in de diepzee leven. Ze worden bijna nooit gezien en we weten daarom nog weinig over hoe ze leven.

KLIK HIER VOOR DE WEBSITE

HAAIEN VOLGEN

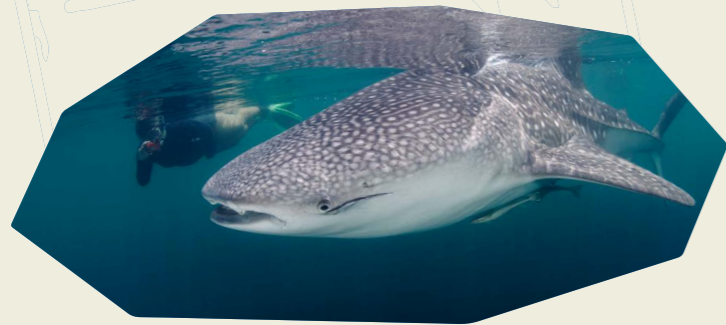
Ben je benieuwd naar welke routes haaien maken? Op de website van Oearch kan je haaien volgen! Met speciale apparatuur geeft Oearch haaien een zendertje. Hierdoor kan je zien waar de haai is en welke route hij heeft afgelegd. De website is in het Engels, dus bekijk hem samen met je ouders als je dat lastig vindt.

HAAIEN PASPOORT

GROOTTE

Haaien groeien hun hele leven door en kunnen ook erg in grootte verschillen. De kleinste haai, de dwerglantaarnhaai, kan zo'n 20 centimeter worden. Hij leeft in de Caraïben op een diepte van 300 tot 460 meter. De grootste haai ter wereld is de walvishaai. Hij kan wel 18 meter en vier keer zo zwaar als een olifant worden!

Een duiker naast een walvishaai.

SNELHEID

De meeste haaien zijn langzame zwemmers die met een snelheid van 1 tot 4 km/uur door het water glijden. Maar vergis je niet, haaien kunnen wel erg snel sprinten. De makreelhaai haalt zelfs wel bijna 90 km/uur.

De makreelhaai is de snelste haai ter wereld!

De Groenlandse haai is een blinde haai die in het koudste en diepste deel van de oceaan leeft. Klik op het plaatje voor meer info.

LEEFTIJD

De meeste haaien kunnen 20 tot 40 jaar oud worden. De haai die het oudste kan worden is de Groenlandse haai. Schattingen tonen aan dat de haai soms wel 500 jaar oud kan worden.

ETEN

Haaien jagen voornamelijk op vissen. Vaak doen ze dat door hun prooi met hoge snelheid te achtervolgen. Maar er zijn ook soorten die graag zoeken naar aas, dieren uit de bodem wroeten of plankton uit het zeewater filteren. Zo kan de grote reuzenhaai, die ook in de Noordzee voorkomt, ieder uur wel 6000 liter water filteren. Dat zijn wel 50 badkuipen vol! Veel haaien zijn in hun eentje op pad om voedsel te zoeken. Andere jagen in grote groepen, zoals de doornhaai.

De reuzenhaai zwemt langzaam rond, constant met zijn mond open, om zo genoeg eten binnen te krijgen. Klik op het plaatje voor meer info.

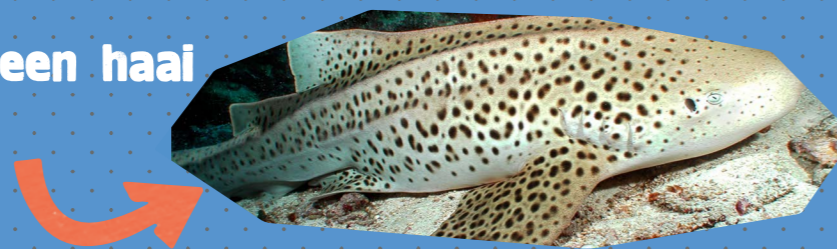

VOORTPLANTING

WEINIG KLEINTJES

Er zijn haaien die eieren leggen, maar veel haaien baren levende jongen. Vergeleken met veel vissen krijgen haaien weinig kleintjes. Vaak niet meer dan een stuk of tien per jaar, terwijl bijvoorbeeld een kabeljauw per keer een paar miljoen eitjes legt.

De zebrahaai is een haai die eieren legt.

ZWANGERSCHAP

Ook krijgen haaien pas op veel latere leeftijd jongen. Zo kan een vrouwelijke Groenlandse haai na 15 jaar pas kinderen krijgen! De zwangerschap duurt bij haaien meestal langer. De Franjehaai is zelfs meer dan drie jaar zwanger.

HAAIENEIEREN

Haaien die wel eieren leggen leven vaak in ondiep water bij de kust. Vergeleken met de eitjes van andere vissen is een haaienei erg groot en het heeft een taaie buitenkant. Deze voelt een beetje als leer. Soms heeft een haaienei lange draden, die zich om rotspunten of zeewier winden. Zo kan het babyhaaitje veilig groeien. Omdat de eieren vaak aan de kust zitten, kan je wel eens een ei tegenkomen op het strand. In Nederland vind je bijvoorbeeld wel eens aangespoelde eikapsels van de hondshaai.

Foto van een zandhaai.

ZANDHAAI

De zwangerschap bij een haai gaat soms ook net iets anders dan bij mensen. Zo kan bij de zandhaai de zwangerschap er niet zo lief aan toe gaan. In de baarmoeder van de moeder verslinden de grootste haaitjes hun kleinere broertjes en zusjes. Uiteindelijk blijven de sterkste twee haaitjes over. Wanneer ze geboren worden hebben ze hun moeder niet meer nodig. Ze zwemmen gelijk weg op zoek naar eten.

Video over eieren van hondshaaien.

OGEN
De ogen van veel haaien zijn erg lichtgevoelig. Ook in het schemerduister kunnen ze er nog iets mee zien.

TANDEN
Een haai kan wel duizenden tanden verbruiken. De meeste haaien hebben een aantal rijen tanden achter elkaar staan. Meestal wordt alleen de buitenste rij gebruikt om te bijten. De andere rijen liggen klaar als reserve.

RUGVIN
Dit is de bekendste vin van de haaien. En het enige van de haai wat soms boven water te zien is. De stijve vin zorgt ervoor dat de haai niet kantelt.

ZUIGVIS
In tropische zeeën liften vaak zuigvissen mee met haaien.

STAARTVIN
De staartvin wordt gebruikt om snelheid te maken. Deze vin is extra sterk omdat de ruggengraat van het kraakbeen doorloopt tot in het puntje.

NEUS
Haaien kunnen erg goed ruiken. Bloed in het water kunnen ze van een grote afstand al opmerken.

KIEUWEN
Haaien hebben aan elke kant van hun kop kieuwspleten. Ze staan wijd open als het water naar buiten stroomt. Als de haai een nieuwe hap zuurstofrijk water neemt zijn ze gesloten. De bek is dus de inlaat, de kieuwspleten zijn de uitlaten.

BORSTVINNEN
De borstvinnen zijn een soort vleugels. Een haai kan ermee naar boven of beneden sturen. Maar hij kan er ook mee remmen of van richting veranderen.

HUID
De huid van een haai is zo ruw als schuurpapier. Onderzoekers hebben gemeten dat een ruwe huid beter door het water glijdt dan een spekgladde huid.

SOORTEN HAAIEN

Hier zie je een aantal soorten haaien. Klik op de afbeelding als je meer wilt weten over de soort.

DE WITTE HAAI

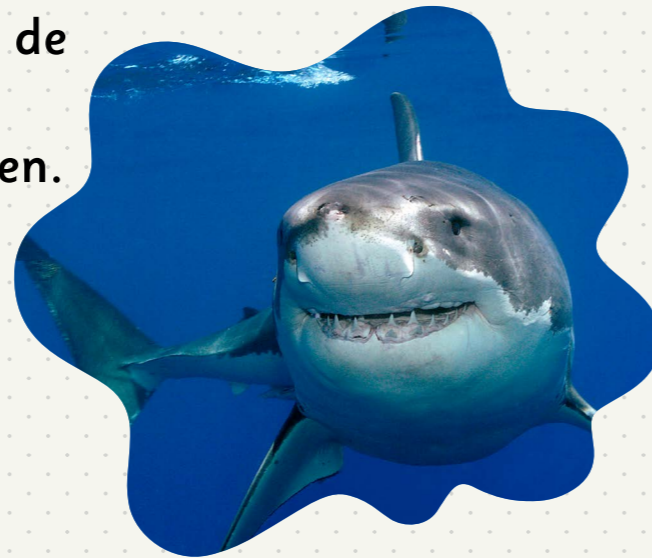
Deze haai zie je vaak in films zoals 'Jaws'. De witte haai heeft namelijk een slechte reputatie. Ongeveer de helft van de haaienaanvallen is door witte haaien.

Leefgebied: koude kustwateren over de hele wereld.

Eten: grote zeedieren, zoals zeehonden. Met zijn superneus kan hij ze van een grote afstand al ruiken.

Grootte: gemiddeld 5 meter lang.

Snelheid: 25 kilometer per uur.

DE HAMERHAAI

Hamerhaaien hebben een gekke hamer-kop waarmee ze beter mee kunnen jagen. Hun ogen zitten aan beide uiteindes van de 'hamer', zodat ze meer diepte kunnen zien.

Leefgebied: vooral in gematigde en tropische wateren, over de hele wereld.

Eten: octopussen, vissen, kreeftachtigen.

Grootte: de meeste hamerhaaien.

worden 1 meter lang, maar de grote hamerhaai kan wel 6 meter worden!

Snelheid: normaal 3 kilometer per uur.

DE ZEE-ENGEL

De zee-engel leeft veel op de bodem van de zee. Overdag graaft hij zich in en ligt hij onder het zand, waardoor hij bijna niet te zien is voor andere dieren.

Leefgebied: Atlantische oceaan, de Middellandse zee en heel soms aan de kust van de Noordzee.

Eten: garnalen, krabben, inktvissen en platvissen.

Grootte: tot 2 meter lang.

Snelheid: met hun vinnen roeien ze langzaam ongeveer 1 kilometer per uur vooruit.

DE BLAUWE HAAI

Blauwe haaien zwemmen graag ver en trekken door hele oceanen. Hij heet zo omdat hij een van de enige haai is die een blauwe kleur heeft. Helaas zijn er steeds minder blauwe haaien omdat ze een van de meest geviste haaien ter wereld zijn.

Leefgebied: over de hele wereld.

Eten: kleinere prooidieren, zoals kleine vissen en inktvissen.

Grootte: gemiddeld 3 meter lang.

Snelheid: 20 kilometer per uur.

DE HAAI WORDT BEDREIGD

Helaas dreigt de haai uit de oceanen te verdwijnen. Elk jaar worden er wel meer dan 100 miljoen haaien gedood! Hieronder lees je waarom de haaien gevangen worden.

HAAIENVINNEN

Er zijn vissers die haaien vooral of zelfs alleen vangen om hun vinnen. Hier kan veel geld mee verdiend worden. Die zijn bestemd voor de haaienvinnensoep (Bah! Je kunt ook soep zonder vinnen koken!). De vissers snijden de vinnen van levende haaien af en gooien de rest van het lichaam vervolgens overboord. Gelukkig wordt het afsnijden van haaienvinnen in steeds meer landen (ook Nederland) verboden.

SPORTVISSERS

Veel mensen vinden het stoer om een haai te vangen. Sinds de film Jaws (een film over een haai) is het onder toeristen ook populair geworden. Dan gaan ze met een snelle boot, grote brokken aas en grote wapens op haaien jagen. In totaal vangen sportvissers elk jaar meer dan twee miljoen haaien.

KRAAKBEEN

Haaien worden naast hun vinnen en vlees ook gebruikt voor hun kraakbeen en lever. De lever van de haai heeft een olieachtig vet waar veel vitamine A in zit. Het kraakbeen wordt gebruikt in middelen tegen pijn, die zelfs ook gewoon in Nederlandse winkels te krijgen zijn.

HAAIENVLEES

Haaienvlees is goedkoper dan haaienvinnen, maar toch wordt er meer in gehandeld. Dat komt omdat haaienvlees bijna overal wel gegeten wordt, ook in Nederland. Dit weet je alleen niet altijd, want soms komt het onder een andere naam op de menukaart te staan.

BIJVANGST

Er verdwijnen ook veel haaien als bijvangst in de netten. Dan zijn ze per ongeluk in een net of haak van een visser terecht gekomen die eigenlijk andere vissen vangt. Dit komt omdat de haaien afkomen op het paniekerige gespartel van vissen. Ook veel eieren van haaien verdwijnen in een net. Wanneer een haai per ongeluk in het net terecht is gekomen, gooit de visser hem overboord. Meestal overleeft de haai dat niet: dan is hij al gestikt in het net of zwaargewond geraakt.

HELP DE HAAI!

Om de haai te redden moeten mensen begrijpen dat haaien geen vijanden zijn, maar dat we ze juist nodig hebben. Haaien zijn namelijk erg belangrijk om de zeeën en oceanen gezond te houden, bijvoorbeeld omdat ze zwakke, zieke en gewonde vissen opeten. Ook is het belangrijk dat er in de natuur veel verschillende dieren zijn. Zonder haaien zouden er te veel zeeschildpadden en zeekoeien zijn, die al het zeegras dan opeten. Terwijl dat zeegras weer belangrijk is voor de oceaan. Gelukkig is het nog niet zo ver en kunnen we nog iets doen. Het Wereld Natuur Fonds onderzoekt en beschermt de haaien met een reddingsplan.

HAAIEN LATEN TERUGKEREN IN DE NOORDZEE

Haaien zijn bijna uit onze Noordzee verdwenen... Daarom kweekt WWF samen met andere organisaties haaien (en roggen). Als ze groot genoeg zijn, zetten we ze uit in de Noordzee. Dat is al een paar keer gebeurd.

Onze Noordzee-expert Emilie legt je uit hoe we onderzoek doen naar haaien in de Noordzee.

Tip: dit kan ook een leuke video voor je presentatie zijn.

Bekijk in deze video hoe het Wereld Natuur Fonds de haaien redt.

MENSEN GEEN HAAIEN MEER LATEN ETEN

Er worden nog steeds haaien gegeten. In Nederland is dit allang verboden. En dat zou overal zo moeten zijn! Daarom willen we mensen vertellen dat ze geen haaienvlees en -vinnen meer moeten eten.

ZORGEN VOOR EEN VEILIG GEBIED

Met behulp van technische snuffjes onderzoekt het Wereld Natuur Fonds het gedrag en de zwemroutes van haaien. Met die informatie kunnen we de belangrijkste gebieden voor de haaien vinden en beter beschermen.

JIJ KAN OOK HELPEN!

1

ËET GEEN HAAIENVINNENSOEP

In landen zoals China en Taiwan wordt er veel haaiensoep gegeten. Het afsnijden en eten van haaienvinnen is in Nederland verboden. Maar toch zie je in Chinese restaurants vaak haaienvinnensoep op de kaart staan. In deze video zoekt Niek Roozen uit hoe dat kan.

2

LET OP WELKE VIS JE EET

Doordat er zoveel gevestigd wordt, hebben veel dieren zoals de haai minder eten. Koop dus vis die op een duurzame manier gevangen is. Om dat te weten kan je bijvoorbeeld de VISwijzer app van Good Fish gebruiken. Als je vis een rode sticker heeft, kan je hem beter niet eten. Je kan natuurlijk ook geen vis eten, maar zeewier of zeekraal. Ook lekker!

3

VRAAG HET NA

Het is niet altijd duidelijk of ergens haai in zit. Zo zitten in sommige medicijnen en hondensnacks onderdelen van een haai, maar staat dat niet altijd duidelijk op de verpakking. Sommige restaurants serveren ook haaien, terwijl er iets anders op de menukaart staat. Wil je weten of ergens haai in zit? Het beste kan je dat vragen aan iemand die het product verkoopt.

HAAIEN QUIZ

Weet jij alles over de haai? Test jezelf met deze haaien quiz. Of deze quiz aan het eind van je spreekbeurt en kom erachter wie er een echte haaienexpert is geworden!

1

WAT IS DE GROOTSTE HAAI TER WERELD?

- A. De walvishaai
- B. De witte haai
- C. De reuzenhaai

2

HOEVEEL SOORTEN HAAIEN ZIJN ER ONGEVEER?

- A. 300 soorten
- B. 500 soorten
- C. 1000 soorten

3

HOE OUD KAN DE OUDSTE HAAI TER WERELD WORDEN?

- A. 100 jaar
- B. 200 jaar
- C. 500 jaar

4

WAAR LEGGEN DE MEESTE HAAIEN HUN EIEREN?

- A. In diep water
- B. In ondiep water
- C. Haaien leggen geen eieren

5

WAARVOOR GEBRUIKT DE HAAI ZIJN STAARTVIN?

- A. Om mee te sturen
- B. Om snelheid mee te maken
- C. Om mee te slaan

Antwoorden:
1-A, 2-B, 3-C, 4-B, 5-B

HÉ DIERENVRIEND

WORD OOK EEN ECHTE RANGER!

Wil je weten hoe we de koala's in Australië beschermen?
Waarom walvispoep helpt tegen klimaatverandering?
Enne... Waarom heeft een leeuw manen? Dan zijn we op zoek
naar jou! Word Ranger en help ons mee om de prachtige
natuur en wilde dieren te beschermen.

MELD JE HIER AAN!

Vraag eerst even toestemming aan je ouders

COOL!

Wie zijn die Rangers? Klik
op de afbeelding en deze
stoere natuurbeschermers
leggen het je uit!

